

Henseende; men, selvsølgelig, den har taget sin Del med — kun sin Del. Jeg skal forbigaa nogle enkelte andre Specialiteter, som det ærede Medlem anførte. Der var saaledes enkelte Ting, som bleve fremsatte endel mindre omstændeligt end ønskeligt var, for at faae den fulde Sandhed ud, forsaavidt hans Meddelelse berørte det Institut, jeg staar i Forbindelse med. Det nykker imidlertid ikke under Forhandlingerne her at gaa nærmere ind derpaa; det kan ske paa anden Maade, naar fornødent gjøres. Saaledes som Navigationsvesenet er stillet her, da maa det erkendes, at siden Rigsdagen fik disse Forhold under sig, har den vist en saadan Velvillie for en bedre og hensigtsmæssigere Ordning af disse Forhold og en saadan Velvillie ligeoverfor den uformuende Sømand, at han nu paa forskellige Steder i Landet kan nyde fri Undervisning i flere for Sømanden vigtige Sag. Det er et Fremskridt, som vi have ventet paa i 20 Aar, men som Rigsdagen, efterat den har faaet Sagen under sig, har taget sig af. Det er jo et overordentlig vigtigt Forhold, thi det angaar ca. 300 unge Mænd aarlig, og denne Sag kunde faae endnu større Betydning, hvis vi, frigjørende forskellige Båand, der hvile paa Søarten, søgte at fremme den noget mere overensstemmende med vort Lands Belliggenhed og vort Folks Karakter. Udover den omtalte Understøttelse naar Staten imidlertid ikke med Hensyn til unge Mænd ude omkring i Landet, de hjælpe sig selv frem til de lovbefalede Examina, men det er saa overordentlig strengt for Mange, ja stundom umuligt. Saa hjælpe Andre dem privat og Andre ikke, men Dphol det under deres videre Uddannelse er det dem umuligt at skaffe tilveie. Jeg vil sige, at de 90 pCt. af de Sømand, der tage deres Navigationsexamen kunne kun gaa videre i deres Udvikling, naar Private ville hjælpe dem, thi ellers have de i mange Tilfælde ikke andet Valg end at gaa glip af den fri Undervisning, der bydes dem. Saaledes er det ude i Landet, men i Kjøbenhavn har Foreningen til Søfartens Fremme til sin Raadighed faa stort et Kapitalbeløb tilhjælp i den Retning, at den vistnok leverer Halvdelen eller de tre Fjerdedele af sine Elever Legater. Den har

2,000 Rd. fra en Provindsmand, uagtet utvivlsomt den rette Fortolkning af vedkommende Fundats vilde efter den nuværende Udvikling føre til en anden Anvendelse. Den har derhos dels ved sin specielle Virksomhed — thi den er overordentlig hæderlig — dels ved sit almindelige Navn været istand til at bevirke, at de enkelte Mænd, som vise disse Forhold nogen Opmærksomhed — det er meget faa, thi vi høre jo nok, ogsaa i høiere Kredse synge, „at en Sømand maa døie langt mere Dødt end Godt“, men der er kun meget faa, hvis Døie og Hjerte er opladt for disse Forhold — have udelukkende faaet Vejledning i den Retning, at de have bundet deres Understøttelse til den Betingelse, at den skal ydes og nydes her i Kjøbenhavn. Det fører altsaa, saaledes som jeg har sagt, til, at man har faaet samlet saa betydelige Understøttelser her, at man har Understøttelser til over Halvdelen af Eleverne, og utvivlsomt ofte ikke veed, hvad man skal gjøre med disse Understøttelser, medens der i Provindserne, hvor over de 90 pCt. af Examinanderne høre hjemme, saavidt mig bekendt, saa godt som ikke findes et eneste Legat eller en eneste Understøttelse med Hensyn til hvilken man kan sige, „Vær saa artig, der har Du frit Dphold“. Desuagtet er det Beløb, der bevilges paa Finantsloven, anvendt til frit Dphold i Kjøbenhavn. Jeg har nu den Opfattelse — maasse den er forkert — at det er ikke vigtigt ved saadanne Foranstaltninger at føre Sømand for nemmelig til Kjøbenhavn. Man siger, at man konkurrerer ikke med de andre Skoler. Jo, naturligtvis konkurrerer man, og det paa den mest naturlige og eftertrykkelige Maade. Det er nu imidlertid efter min Mening, efter Forholdene og Livet her i Kjøbenhavn ikke ønskeligt fornemmelig at drage Sømandene fra Provindserne hertil. Sømanden reiser bort ved Konfirmationsalderen og vender stundom først tilbage efter 7 til 8 Aars Fraværelse fra Fædrelandet, og har han saa i 1 Aar opholdt sig her for sin Uddannelses Skyld, maa han atter ud. Jeg tror, at det vilde være heldigt, om det lykkedes — det er ikke lykkedes nogetsteds endnu, saaledes som det burde — under hans Uddannelse at rive Sømanden noget ud af